Öykü

bir yazarın öğleden sonrası

İngilizce Aslından Çeviren: Sibel Kusca Gökgöbmedi

Dünya Edebiyatı

TIMAS

f. scott fitzgerald

BİR YAZARIN ÖĞLEDEN SONRASI
F. Scott Fitzgerald

TİMAŞ YAYINLARI | 4211
Dünya Edebiyatı Dizisi | 40

YAYIN YÖNETMENİ
İhsan Sönmez

EDİTÖR
Ayşe Tuba Ayman

KAPAK TASARIMI
Ravza Kızıltuğ

İÇ TASARIM
Tamer Turp

1. BASKI
Nisan 2017, İstanbul

ISBN
ISBN: 978-605-08-2545-9

TİMAŞ YAYINLARI
Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24
P.K. 50 Sirkeci / İstanbul

timas.com.tr
timas@timas.com.tr
facebook.com/timasyayingrubu
twitter.com/timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT
Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI
© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve
Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayınlanamaz.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

F. SCOTT FITZGERALD

Francis Scott Key Fitzgerald, 1896'da Minnesota'da dünyaya geldi. İngiliz asıllı aristokrat bir babanın ve İrlanda asıllı bir annenin çocuğuydu. Koyu Katolik olan anne babasının tercihiyle ilk ve orta öğrenimini Katolik okullarında tamamladı. 1913'te Princeton Üniversitesi'ne girdi. Bu dönemde parlak zekâsı ve edebiyata olan düşkünlüğüyle dikkatleri üzerine çekti. Yazar olmaya karar veren Fitzgerald, üniversite yıllarını buna adadı. I. Dünya Savaşı'na katılmak üzere Princeton Üniversitesi'ndeki öğrenimini yarıda bıraktı, savaş sonunda ise gazetecilik yapmaya başladı. Savaş dönüşünde New York'ta tanıştığı Zelda'yı evliliğe razı edebilmek için reklamcılık yaparken kısa öyküler yazarak dergilerde yayımladı. Bu evlilikten Frances Scott isimli bir kızları oldu. 1920'de yayımlanan ilk romanı *Cennetin Bu Yakası* büyük beğeni gördü. Ancak 1925'te yayımlanan *Muhteşem Gatsby*, o yıllarda beklenen ilgiyi yakalayamadı. Başarısızlıklar, hayal kırıklıkları, geçim sıkıntısı ve Zelda'nın giderek bozulan sağlığı onu derinden etkiledi. Yaşamının son yıllarını bir film stüdyosu için senaryolar yazarak geçirdi ve bu dönemde durumu daha da kötüleşti. 1940'ta geçirdiği kalp krizi sonucu Hollywood'da hayatını kaybetti.

Eserlerinde yer verdiği zengin karakterler üzerinden dönemin ruhunu, caz çağının çılgınlıklarını ve iki dünya savaşı arasında kalan bireylerin psikolojilerini başarıyla işledi. *Cennetin Bu Yakası, Muhteşem Gatsby, Benjamin Button'ın Tuhaf Öyküsü, Sevecendir Gece* bugüne ulaşan eserleri arasında yer alır.

İçindekiler

Açık Deniz Korsanı / 7

Buz Sarayı / 51

Bernice Saçlarını Kestiriyor / 87

Ritz Büyüklüğünde Bir Elmas / 123

Benjamin Button'ın Tuhaf Hikâyesi / 175

Babil'e Dönüş / 209

Bir Yazarın Öğleden Sonrası / 239

Kayıp On Yıl / 247

Açık Deniz Korsanı

1

Bu sıradışı öykü, bir çift mavi ipek çorap kadar renkli, bir düş kadar mavi bir denizde, çocukların gözlerinin irisi kadar mavi bir göğün altında başlıyordu. Göğün batı tarafından güneş, altın renkli halkalarını denizin üzerine atıyordu, – yeterince dikkatli baktığınızda bu halkaların bir dalganın tepesinden diğerine atlaya atlaya neredeyse bir kilometre öteye kadar varan, altın sikkelerden oluşan büyük bir gerdanlığa katıldığını ve nihayetinde büyüleyici bir gün batımına dönüştüğünü görebiliyordunuz. Florida kıyısı ile altın gerdanlık arasında, neredeyse tam ortada, çok genç ve zarif, beyaz buharlı bir yat demir atıyordu, kıç tarafında mavi-beyaz bir tentenin altında sarı saçlı bir kız, hasır bir şezlonga uzanmış, Anatole France'ın *Meleklerin İsyanı*'nı okuyordu.

Aşağı yukarı on dokuz yaşındaydı; şımarık, davetkâr bir ağız ve merakla parlayan zeki gri gözleriyle ince ve narin bir kızdı. Çıplak ayaklarını yandaki şezlonga uzatmış, giymek yerine parmaklarının ucuna geçirdiği mavi, saten terliklerini usul usul sallıyordu. Kitabını okurken arada sırada elinde tuttuğu yarım limonu hafifçe diline değdirerek eğleniyordu kendi kendine. Limonun diğer yarısı, suyu iyice emilmiş, kurumuş halde, güvertede ayaklarının önünde duruyor, dalgaların hareketiyle ileri geri, belli belirsiz sallanıyordu.

Limonun ikinci yarısının da neredeyse posası çıkmış, altın gerdanlık şaşırtıcı bir genişliğe ulaşmıştı ki yatı saran o uyuşuk sessizlik, ağır ayak sesleri ile bölündü; muntazam taranmış kır saçları ve beyaz flanel takım elbisesiyle yaşlı bir adam güverte merdiven-

lerinin tepesinde belirdi. Gözleri güneşe alışana kadar burada bir an durdu, tentenin altında kızı gördükten sonra uzun bir homurdanmayla memnuniyetsizliğini belli etti.

Orada öylece kızın yerinden kalkmasını bekliyorduysa hayal kırıklığına uğraması kaçınılmazdı. Kız sakin sakin kitabının iki sayfasını çevirdi, sonra birini geri çevirdi, ardından bir makine gibi limonunu ağzına yaklaştırdı ve sonra hafif ama oldukça dikkat çekici bir şekilde esnedi.

"Ardita!" dedi kır saçlı adam sert bir şekilde.

Ardita hiçbir şey ifade etmeyen küçük bir ses çıkardı.

"Ardita!" diye tekrarladı adam. "Ardita!"

Ardita limonu ağzına baygın baygın iyice yaklaştırdı, ama öncesinde ağzından üç kelimenin çıkmasına izin verdi.

"Aa, sus be!"

"Ardita!"

"Ne var?"

"Beni dinleyecek misin, – yoksa konuşurken seni tutması için bir hizmetçi mi çağırmak zorundayım?"

Limon yavaşça ve alaycı bir tavırla indi.

"Ne söyleyeceksen yazıp ver."

"O iğrenç kitabını kapatıp lanet olası limonunu da iki dakikalığına bırakma nezaketini gösterebilir misin?"

"Sen de beni bir saniye olsun rahat bırakamaz mısın?"

"Ardita, az önce kıyıdan bir telefon mesajı aldım..."

"Telefon mu?" İlk kez az da olsa bir ilgi belirtisi göstermişti.

"Evet, diyor ki..."

"Yani," diye merakla böldü sözünü, "senin buraya hat çekmene izin mi verdiler?"

"Evet ve tam da şu anda..."

"Diğer tekneler kabloya çarpmaz mı?"

"Hayır. Hat aşağıdan geçiyor. Beş dakika..."

"Vay anasını, şu işe bak! Bilim mükemmel bir şey değil de ne!"

"Sözümü tamamlamama izin verecek misin?"

"Hadi bakalım!"

"Pekâlâ, öyle görünüyor ki, – yani ben buradayım..." Bir an duraksadı ve birkaç kez telaşla yutkundu. "Aa, evet. Genç bayan, Colonel Moreland seni yemeğe getirip getirmeyeceğimi öğrenmek için beni tekrar aradı. Oğlu Toby, New York'tan onca yolu seninle tanışmak için gelmiş ve başka gençleri de davet etmiş. Son kez soruyorum; geli..."

"Hayır," diye kestirip attı Ardita. "Gelmiyorum. Ben bu lanet gemiye Palm Plajı'na gitmek için bindim ve sen de bunu biliyorsun; ayrıca lanet olası yaşlı bir albayla ya da lanet olası genç Toby'yle ya da o lanet olası yaşlı gençlerle falan tanışmayı yahut bu çıldırmış eyalette herhangi bir yaşlı kente daha ayak basmayı kesinlikle reddediyorum. Bu yüzden ya beni Palm Plajı'na götürürsün ya da çeneni kapayıp defolursun."

"Pekâlâ. Bu kadarı fazla. Taşkınlıklarıyla ün salmış, babanın adını anmasına bile izin vermeyeceği o adama vurulmana bakılırsa yetiştiğin çevreden çok *demi-monde*'du[1] yansıtıyorsun. Şu andan itibaren..."

1 Yüksek sosyetenin dışında kalan, ahlaksız ve avam olarak kabul edilen çevreler. (ç.n.)

“Biliyorum,” diye sözünü kesti Ardita alaycı bir tavırla, “şu andan itibaren sen kendi yoluna gideceksin, ben de kendi yoluma. Bu hikâyeyi daha önce de duymuştum. Biliyorsun ki hiçbir şeyi daha çok isteyemem.”

“Şu andan itibaren, benim yeğenim değilsin,” dedi tumturaklı bir şekilde. “Ben...”

“Ah, ahh aah!” Ardita’dan yükselen bu haykırış çaresiz bir ruhun ızdırabıydı adeta. “Canımı sıkmayı keser misin? Defolup gider misin başımdan? Güverteden atlayıp boğulur musun lütfen! Yoksa şu kitabı kafana mı atayım?”

“Eğer bunu yapmaya kalkışırsan...”

“Kütt!” *Meleklerin İsyanı* havada süzüldü, hedefini burun farkıyla ıskaladı ve neşeli bir inişle güverte merdivenlerine düştü.

Kır saçlı adam içgüdüsel bir hareketle bir adım geri çekildi ve ardından ihtiyatlı bir şekilde iki adım ileri gitti. Ardita bir altmış ikilik boyuyla ayağa fırladı ve küstahça adama baktı, gri gözlerinden ateş fışkırıyordu.

“Uzak dur!”

“Nasıl böyle bir şeye cesaret edebilirsin!” diye bağırdı adam.

“Çünkü ben ne istersem yaparım!”

“Çekilmez biri oldun çıktın! Senin bu huyların...”

“Beni bu hale siz getirdiniz! Ailesinin hatası olmadan hiçbir çocuk kötü huylar edinmez! Ben ne olduysam, siz yaptınız.”

Amcası ağzında bir şeyler geveleyerek arkasını döndü, ilerledi ve filikayı denize indirmeleri için bağırdı. Sonra Ardita’nın yeniden altına oturup tüm ilgisini limonuna verdiği tenteye döndü.

“Ben kıyıya gidiyorum,” dedi yavaşça. “Akşam dokuzda yine dışarıda olacağım. Ben gelince New York’a dönmek üzere yola çıkarız, orada seni yengene bırakırım ve normal ya da anormal hayatına devam edersin.”

Durdu, Ardita’ya baktı ve sonra birden kızın tamamen çocuksu güzelliği karşısında tüm siniri patlak bir teker gibi söndü; çaresiz, kararsız, büsbütün sersemlemiş bir hali vardı.

“Ardita,” dedi sert bir şekilde. “Ben aptal değilim. Görmüş geçirmiş bir adamım ben. Erkekleri tanırım. Bak çocuk, müzmin çapkınlar yorulana kadar durmazlar ve durdukları zaman da kabuk değiştirirler, artık aynı adam değildirler.” Onaylanmayı beklercesine baktı kıza, fakat ne bir bakış ne de bir ses alabildi, devam etti sonra. “Belki adam seni seviyordur, bu mümkün. Birçok kadını sevmiştir ve daha birçok kadını sevecektir. Daha bir ay önce Ardita, sadece bir ay önce kızıl saçlı Mimi Merril’le olan gönül macerasıyla adı çıkmıştı; Rus çarının annesine verdiği elmas bilekliği o kadına vereceğine dair söz vermişti. Biliyorsun, gazetelerde okudun.”

“Endişeli bir amcanın nefes kesen karalamaları!” diye bağırdı Ardita. “Filmini çektir bunların. Ahlaksız parti adamı, iffetli kıza göz süzmektedir. Adamın renkli geçmişi, iffetli kızı baştan çıkarır. Kız Palm Plajı’nda onunla buluşmayı planlamaktadır. Endişelenen amcası buna engel olur.”

“Onunla ne halt etmeye evleneceğini bana söyler misin?”

“Eminim ki söyleyemem,” dedi Ardita kısaca. “İyi ya da kötü, bir hayal gücü olan ve inandıklarını savunacak cesareti olan tanıdığım tek adam o olduğu içindir belki. Belki de bu ülkede aylak aylak benim peşimde koşarak vakit geçiren gençlerden uzaklaşmak içindir. Ama şu Rus bilekliğine gelince, o konuda için rahat olabilir. Palm Plajı’nda onu bana verecek, – tabii sen birazcık zeki olabilirsen.”

“Peki ya kızıl saçlı kadın?”

“Altı aydır o kadınla görüşmemiş,” dedi öfkeyle. “Bunu görebilecek kadar gururum olduğu hiç aklına gelmedi mi? Hangi lanet adamla ne istersem yapabileceğimi şimdiye kadar anlayamadın mı?”

France Aroused heykeli gibi çenesini havaya kaldırdı ve sonrasında limonunu alırken bu pozunu biraz bozdu.

“Rus bilekliği mi seni büyüleyen şey?”

“Hayır, ben sadece senin zekâ seviyene uygun bir tartışma ortamı sunmaya çalışıyorum sana. Ve bence artık ‘yoluna’ gitsen iyi olur,” dedi, yeniden sinirleniyordu. “Bilirsin ki asla fikrimi değiştirmem. Üç gündür beni boğuyorsun, neredeyse çıldıracağım. Ben kıyıya gelmiyorum! Gelmiyorum! Duydun mu? Gelmiyorum!”

“Güzel,” dedi adam, “Palm Plajı’na da gitmiyorsun öyleyse. Tüm o bencil, şımarık, kontrolsüz, aksi, inanılmaz kızların...”

Şaak! Yarım limon boynuna denk gelmişti. Aynı anda diğer taraftan seslendiler.

“Filika hazır Bay Farnam.”

Söyleyecek çok şeyi olan ve öfkeden kuduran Bay Farnam, yeğenine onu kınayan bir bakış attı ve dönüp süratle merdivenlerden indi.

2

Akşamın beşi güneşten aşağı yuvarlandı ve sessizce denize karıştı. Altın gerdanlık o kadar genişlemişti ki parıldayan bir adaya dönüştü; tentenin kenarlarında oynaşan ve kızın ayak parmaklarında asılı duran mavi terliklerden birini sallayan sakin meltem birden bir şarkıyı sırtlanıp getirdi. Mavi suları yaran küreklerin sesine

tam bir uyumla ve mükemmel bir ritimle eşlik eden bir erkekler korosunun sesiydi bu. Ardita başını kaldırdı ve kulak verdi.

Havuçlar ve bezelyeler,
Sırıktaki fasulyeler,
Denizdeki yunuslar,
Şanslı dostlar!
Bir esinti gönderin bize,
Bir esinti gönderin bize,
Bir esinti gönderin bize,
Haykırışlarınızla birlikte.

Ardita şaşkınlıkla kaşlarını çatmıştı. Koro ikinci dörtlüğe geçerken kımıldamadan ilgiyle dinliyordu.

Soğanlar ve fasulyeler,
Marshalllar ve Deanler,
Goldbergler ve Greenler,
Ve Costelloslar.
Bir esinti gönderin bize,
Bir esinti gönderin bize,
Bir esinti gönderin bize,
Haykırışlarınızla birlikte.

Bir çığlık atıp kitabını yere fırlattı, kitap iki yana açılıp sayfalarının üzerine düştü ve kız küpeşteye koştu. On beş metre kadar ileriden, yedi adamı taşıyan büyük bir kayık yaklaşıyordu; adamların altısı kürek çekiyor, biri kıç tarafta ayakta durmuş, bir orkestra şefinin değneğiyle şarkıyı yönlendiriyordu.

İstiridyeler ve kayalar,
Talaşlar ve soketler,
Kim yapabilir ki
Çellolardan saatler?

Şefin gözleri birden, küpeşteden aşağı sarkan ve şaşkınlıkla büyülenmiş halde öylece bakan Ardita'ya takıldı. Değneğiyle ani bir hareket yaptı ve şarkı anında durdu. Ardita, bu adamın bottaki tek beyaz adam olduğunu fark etti, diğer altı kürekçi zenciydi.

"Hey Narkissos!" diye seslendi adam kibarca.

"Nedir bunca gürültü?" diye sordu Ardita neşeyle. "Eyalet deliler çiftliğinin müsamere ekibi falan mı?"

Bu sırada bot, yatın yanına çarpıp duruyordu. Kayığın pruvasındaki irikıyım zenci şöyle bir dönüp merdiveni yakaladı ve hemen merdiveni kıç tarafa yanaştırdı. Ardita daha ne olduğunu dahi anlamadan adam basamakları çıkıp güvertede soluk soluğa kızın karşısına dikilmişti.

"Kadınlara ve çocuklara dokunulmayacak!" dedi çabucak. "Ağlayan tüm bebekler derhal suda boğulacak ve tüm erkekler çifte zincire vurulacak!"

Ellerini heyecanla elbisesinin ceplerine sokan Ardita hiçbir şey söylemeden şaşkın şaşkın ona bakıyordu.

Alaycı ağzı ve esmer, zarif yüzünde parıldayan, sağlıklı bir bebeğinkilere benzeyen mavi gözleriyle genç bir adamdı bu. Kömür karası saçları ıslak ve kıvırcıktı; bir Yunan heykelinin saçlarının esmer hali gibiydi. Düzgün bir fiziği, düzgün kıyafetleri vardı ve çevik bir oyun kurucu kadar inceydi.

"Vay, bak sen şu işe!" dedi kız şaşkınlıkla.

Büyük bir soğukkanlılıkla birbirlerine baktılar.

"Gemiyi teslim ediyor musun?"

"Bu bir espri miydi?" diye sordu Ardita. "Aptal mısın, yoksa sadece bir gruba kabul edilmek için mi bunları yapıyorsun?"

“Sana gemiyi teslim ediyor musun diye sordum.”

“Sanırım memleketinizde susuzluk var,” dedi Ardita kibirli bir havayla. “Tırnak cilası falan mı içiyorsunuz siz? Bu yattan defolup gitseniz iyi olur!”

“Efendim?” Genç adamın ses tonuna bakılırsa duyduklarına inanamıyor gibiydi.

“Yatı terk edin hemen! Beni duydunuz!”

Adam bir süre ona öylece baktı; söylediği şeyler üzerine düşünüyormuş gibiydi.

“Hayır,” dedi yavaş ve alaycı bir gülümsemeyle; “hayır, ben yatı terk etmiyorum. Ama istersen sen göndermeyi deneyebilirsin.”

Küpeşteye yanaşıp kısa bir komut verdi ve kayık tayfası hemen merdivenleri tırmanıp kendi kendilerine genç adamın önünde yan yana dizildiler; bir başta kömür karası iri kıyım bir zenci, diğer başta ise bir kırk boylarında ufak tefek bir melez duruyordu. Toza çamura bulanıp parçalanmış, tek tip mavi bir kıyafet giyiyorlardı; her birinin omzunda ağır şeylerle dolu olduğu belli olan beyaz çuvallar sarkıyor, kollarının altında görünüşe göre müzik aletlerini koydukları siyah çantalar taşıyorlardı.

“Hazır-ol!” diye emir verdi genç adam, bu sırada kendisi de topuklarını hızlı bir hareketle birleştirmiş, hazır-ol duruşuna geçmişti. “Hizaya gir! Öne! Babe, bir adım öne çık!”

En küçük zenci hızlı bir adımla bir adım öne çıktı ve selam durdu.

“Emredersiniz!”

“Kumandayı devral, aşağı in, mürettebatı yakala ve hepsini bağla. Sadece çarkçıyı bırak. Onu bana getir. Ha bir de şu torbaları da buraya, küpeşteye bağla.”

“Emredersiniz!”

Babe tekrar selam verdi ve ani bir hareketle arkasını dönüp diğer beşini de etrafında topladı. Sonrasında aralarında fısıldaşarak kısaca konuştuktan sonra hepsi birden sıraya girip sessizce güverte merdivenlerinden aşağı indiler.

Genç adam, az önce yaşanan sahneye buz kesmiş bir sessizlikle şahitlik eden Ardita’ya dönüp, “Şimdi,” dedi neşeli bir tavırla, “eğer kırk sekiz saat boyunca o şımarık ağzını açmayacağına dair uçarı bir kız olarak şerefin üzerine –muhtemelen senin için pek de bir anlamı yoktur ama– söz verirsen, bizim kayığımızla kendini kıyıya atabilirsin.”

“Yoksa?”

“Yoksa bir gemiyle denize açılacaksın.”

Bir krizi başarıyla atlatmanın rahatlığıyla bir oh çeken genç adam, Ardita’nın kalktığı şezlonga oturdu ve kollarını uzatıp miskin miskin gerindi. Etrafa bakıp çizgili tenteyi, cilalanmış metal aksamı ve güvertenin lüks donanımını görüp beğenince dudak kıvrımları gevşedi. Gözleri bir an yerdeki kitaba ve ardından da emilmiş limona takıldı.

“Hmm,” dedi, “Jackson Stonewall limon suyunun zihin açtığını söylerdi. Senin zihnin de açıldı mı?”

Ardita yanıt vermeye tenezzül etmedi.

“Çünkü beş dakika içinde gitmek ya da kalmak arasında açık bir karar vermen gerekiyor.”

Yerden kitabı aldı ve merakla açtı. “*Meleklerin İsyanı*. Kulağa iyi geliyor. Fransızca mı?” Yeni bir ilgiyle bakışlarını kıza yöneltti. “Fransız mısın sen?”

“Hayır.”

“Adın ne?”

“Farnam.”

“Farnam ne?”

“Ardita Farnam.”

“Pekâlâ Ardita, orada öylece dikilmenin ve avurtlarını kemirmenin bir faydası yok. Bu sinirli alışkanlıklarını hâlâ gençken bir kenara bırakmalısın. Buraya gel de otur.”

Ardita cebinden oymalı yeşim taşından bir tabaka çıkardı, içinden bir sigara çekti ve elinin hafiften titrediğinin fark etmesine rağmen zoraki bir soğukkanlılıkla yaktı sigarayı; ağır ağır ilerledi ve sallana sallana yürüyüp diğer şezlonga oturduktan sonra ağız dolusu dumanı tenteye doğru üfledi.

“Beni bu yattan çıkaramazsınız,” dedi kararlı bir tavırla; “ayrıca bununla çok uzağa gidebileceğini sanıyorsan kafan hiç çalışmıyor demektir. Amcam saat daha altı buçuk olmadan okyanusun her tarafına telsizle haber göndermiş olur.”

“Hmm.”

Ardita birden adamın yüzüne baktı; dudaklarının köşelerindeki ufak çukurlara yerleşmiş endişeyi apaçık görebiliyordu.

“Benim için fark etmez,” dedi kız omuz silkerek. “Benim yatım değil bu. Birkaç saatlik bir gezintiye çıkmak sorun olmaz. Hatta sana bu kitabı da ödünç verebilirim; seni Sing Sing hapishanesine götürecek gümrük muhafaza botunda okuyacak bir şeylerin olur.”

Adam alaycı bir ifadeyle güldü.

“Tavsiyede bulunmaya çalışıyorsan yorma kendini. Ben daha bu yatın varlığından bile haberdar değilken yapılan bir planın parçası

tüm bunlar. Eğer bu yat olmasaydı, kıyıya demirlemiş bir diğer yat olacaktı."

"Kimsiniz siz?" diye sordu Ardita birden. "Ve nesiniz?"

"Kıyıya gitmemeye mi karar verdin?"

"Bir an bile düşünmedim gitmeyi."

"Biz genellikle," diye başladı adam, "yani yedimiz, *Winter Garden* ve *Midnight Frolic*'in[2] eskilerinden Curtis Carlyle ve Altı Siyah Arkadaşı olarak biliniriz."

"Şarkıcı mısınız?"

"Bugüne kadar öyleydik. Şimdi, şurada gördüğün beyaz çantalar sayesinde kanun kaçağıyız; eğer bizi yakalayanlara verilecek ödül şimdiye kadar yirmi bin dolara ulaşmadıysa tahminlerimde yanıldım demektir."

"Çantalarda ne var?" diye merakla sordu Ardita.

"Şey," dedi adam, "şimdilik biz buna çamur diyelim, Florida çamuru."

3

Curtis Carlyle'ın, korkudan ödü kopmuş gemi çarkçısıyla yaptığı görüşmesinden on dakika kadar sonra Narkissos yola koyulmuş, ılık, tropikal bir alacakaranlığın içinden güneye doğru ilerliyordu. Carlyle'ın mutlak güvenini sağlamış görünen ufak tefek melez adam, Babe, komutayı tamamen ele almıştı. Çarkçının dışında gemide mürettebattan sadece Bay Farnam'ın uşağı ve aşçısı bulunuyordu; onlar da direnç gösterdikleri için şu anda aşağıda kuşetlerine sıkıca bağlanmış halde düşünüp duruyorlardı. Zencilerden en iri

2 Dönemin ünlü gece kulüpleri. (ç.n.)

yarı olanı, Trombone Mose, bir kutu boyayla pruvadan *Narkissos* ismini silip yerine *Hula Hula* yazmakla meşguldü. Diğerleri ise kıç tarafta toplanmış, pür dikkat barbut oynamaya dalmışlardı.

Carlyle yemeğin hazırlanıp saat yedi otuzda servis edilmesi talimatını verdikten sonra Ardita'nın yanına geldi. Şezlonga uzanıp gözlerini hafifçe kapadı ve derin bir sessizliğe daldı.

Ardita onu dikkatle inceledi ve hemen romantik bir kişilik olarak sınıflandırdı. Zayıf temellerin üzerinde yükselen bir özgüveni varmış izlenimi veriyordu, – Ardita'ya öyle geliyordu ki dudaklarının küstah kıvrımlarının aksine aldığı tüm kararlarının hemen altında bir tereddüt vardı.

"Benim gibi değil," diye düşündü kız. "Bir yerlerde bir fark var."

Kocaman bir bencil olan Ardita sık sık kendini düşünürdü; bencilliği asla sorgulanmadığı için bunu tamamen kendi doğallığı içinde, sorgulanamaz cazibesinden hiçbir şey eksiltmeden yapıyordu. On dokuzunda olmasına rağmen yaşından büyük gösteren bir çocuk izlenimi veriyordu; tanıdığı tüm kadınlar ve erkekler onun şu anki gençliğinin ve güzelliğinin yanında onun rüzgârıyla savrulan ince dallardan başka bir şey değillerdi. Başka bencillerle de tanışmıştı, –aslında bencil insanları bencil olmayanlara nazaran daha sıkıcı bulmuştu– ama şimdiye kadar nihayetinde yenip ayağına getiremediği hiç kimse olmamıştı.

Yan şezlongda bir bencil olduğunun farkındaydı, fakat henüz tüm kapıların kapanmadığını hissediyordu; aksine içgüdüleri ona bu adamın kolayca ele geçirilebilir ve tamamen savunmasız olduğunu söylüyordu. Ardita düzene kafa tutarken –ki son zamanlarda en büyük eğlencesi buydu– bunu tamamen kendi benliğini oluşturma arzusuyla yapıyordu ve bu adamın ise tam tersine sadece kendi başkaldırısıyla zihnini meşgul ettiğini düşünüyordu.

İçinde bulunduğu durumdan çok, gündüz sinemasını bekleyen on yaşında bir çocuğun heyecanı kadar onu heyecanlandıran bu adamla yakından ilgileniyordu. Her koşulda ve ortamda başının çaresine bakabileceğine dair mutlak bir özgüven duyuyordu.

Karanlık gittikçe derinleşiyordu. Soluk yeni ay denizin üzerinde yaşlı gözlerle gülümsüyordu; kıyı yavaş yavaş belirsizleşip kaybolurken ve karanlık bulutlar öte ufukta yapraklar gibi sürüklenirken yat, ay ışığının muhteşem pususu içine gömüldü, ışık demetlerinden bir yol döşedi kendine. Zaman zaman içlerinden biri bir sigara yaktığında kibritin parlak alevi yanıp sönüyordu, motorların boğuk sesinden başkaca bir ses yoktu. Dalgaların pupaya vuruşu bile öyle sessizdi ki sanki bir düş gemisi gökyüzünde yıldızlara doğru yol alıyordu. Etrafları sonsuz bir durgunluğu beraberinde getiren gece denizinin kokusuyla çevriliydi.

Carlyle sonunda sessizliği böldü.

“Şanslı kız,” dedi, “ben hep zengin olmak isterdim... ve tüm bu güzellikleri satın almak.”

Ardita esnedi.

“Ben de senin yerinde olmayı tercih ederdim,” dedi içtenlikle

“Bir günlüğüne olabilirsin. Ama uçarı bir kıza göre fazla cesur gibisin.”

“Bana öyle demesen iyi olur.”

“Affedersin.”

“Cesarete gelince,” diye devam etti sakin sakin, “bu benim koruyabildiğim tek özelliğim. Bu dünyada da öte dünyada da hiçbir şeyden korkmuyorum ben.”

“Hmm, ben korkuyorum.”

“Korkmak...” dedi Ardita. “Bir insan ya çok büyük ve güçlü olur ya da korkak. Ben ikisi de değilim.” Bir an duraksadı ve sesinde hissedilen büyük bir şevkle devam etti. “Ama ben senden bahsetmek istiyorum. Ne yaptın sen Tanrı aşkına ve nasıl yaptın?”

“Neden?” diye sordu adam alaycı bir tavırla. “Hakkımda bir senaryo mu yazacaksın?”

“Devam et,” diye üsteledi. “Ay ışığının altında yalanlar söyle bana. Uydur bir hikâye.”

Bir zenci belirdi ortalıkta, tentenin altına iple dizilmiş küçük lambaları yaktı ve hasır masayı akşam yemeği için hazırlamaya koyuldu. Onlar, tıklım tıklım dolu kilerden gelen dilimlenmiş soğuk tavuğu, salatayı, enginarları ve çilek reçelini yerken Carlyle konuşmaya başladı. Başlarda tereddütlüydü, ama kızın ilgisini çektiğini fark edince şevkle devam etti. Ardita onun esmer, genç –yakışıklı, alaycı ve biraz zayıf– yüzünü izlerken yemeğine pek dokunmuyordu.

Genç adam hayatına Tennessee kentinde yoksul bir çocuk olarak başlamıştı, söylediğine göre o kadar yoksullardı ki sokaklarında onlardan başka beyaz aile yoktu. Hiç beyaz bir çocuk hatırlamıyordu, – ama tabii kaçınılmaz olarak peşinde bir düzine zenci çocuk vardı; genellikle belaya soktuğu veya beladan kurtardığı, hayal gücünün canlılığıyla yedekte tuttuğu bir dolu tutkulu hayranı... Ve öyle görünüyordu ki bu birliktelik, sıradışı müzik yeteneğini tuhaf bir kanala yöneltmişti.

Curtis Carlyle’ın yanından burun kıvırıp geçip gidecek hoş beyaz çocuklar için verilen partilerde piyano çalan Belle Pope Calhoun adında siyahi bir kadın varmış. Ama bu kılıksız “zavallı beyaz” çocuk her saat başı kadının piyanosunun yanına oturur ve oğ-

lan çocuklarının çaldığı *kazoo*'dan[3] bir alto ses çıkarabilmek için uğraşırmış. Daha on üç yaşına gelmeden Nashville civarındaki küçük kafelerde ragtime[4] çalarak hayatını kazanıyormuş. Sekiz yıl sonra tüm ülkede ragtime çılgınlığı tutulmuş ve o da yanına altı zenciyi alarak Orpheum turnesine katılmış. Adamlarından beşi birlikte büyüdüğü çocuklarmış, diğeri ise New York dolaylarından bir iskele zencisi olan küçük melez Babe Divine. Babe çok önceleri, ta ki yirmi santimlik bir hançeri efendisinin sırtına saplayana kadar Bermuda'da bir çiftlik işçisiymiş. Carlyle talihinin döndüğünü daha anlayamadan Broadway'de bulmuş kendini; her taraftan anlaşma teklifleri yağıyormuş, hayalini bile kurmadığı kadar para kazanmış.

İşte aşağı yukarı o günlerde tüm davranışlarında bir değişiklik olmuş, biraz tuhaf, can sıkıcı bir değişiklik. Hayatının altın yıllarını bir sürü siyah adamla birlikte bir sahnede bağırıp çağırarak geçirdiğini fark ettiğinde olmuş bu. Sahnesi kendi dalında iyiymiş; üç trombon, üç saksafon, Carlyle'ın flütü ve aslında tüm farklılığı yaratan kendine has ritim duygusu. Ama gittikçe bu konuda tuhaf bir şekilde hassaslaşmaya başlamış, görünür olma fikrinden nefret eder olmuş, her geçen gün daha da korkmaya başlamış bundan.

Para kazanıyorlarmış; imzaladığı her yeni sözleşme yenilerini de beraberinde getiriyormuş, fakat menajerlere gidip altılısından ayrılmak ve sıradan bir piyanist olarak devam etmek istediğini söylediğinde gülmüşler ona, çıldırdığını söylemişler, – bu sanatsal bir intihar anlamına geliyormuş. "Sanatsal intihar" sözüne çok gülüyordu genç adam. Hepsi böyle söylemiş ona.

Beş altı kez, geceliği üç bin dolara özel danslarda çalmışlar ve bu da görünüşe göre onun yaşam biçiminden duyduğu rahatsızlığı

3 Afrika kökenli üflemeli bir müzik enstrümanı. (ç.n.)

4 Caz müziğin 1860'lardaki başlangıcı olarak kabul edilen, piyano ağırlıklı bir Afro-Amerikan müziği. (ç.n.)